

გაზღიული ღირსები:			
მოვალეობა	მან. პ.	მოვალეობა	მან. პ.
2	10 —	6	6 —
1	9 50	5	5 50
0	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ବ୍ୟାକିଳା

1877-1886 ວັດທະນາ

საბოლოოტიკე და სალიტერატურო გაზეით

1877—1886 ବିଜ୍ଞାନପତ୍ର

დღესასწაულის გამო, ხვალ, ოთხ-
შაბათს ნოგერი არ გამოვა.

ପାଠ୍ୟରେ ଦେଖିଲାମ

ՀՅՈՒՅԹ 6 ՃԱԾՈՒՅԹ

იმის სახსენებლად, რომ გოგო-
ლის კომედიას «რევიზორს» წელს
ორმოც-და-ათი წელიწადი შეუ-
სრულდა, ქართული დრამატიუ-
ლი საზოგადოება გაჰმართავს წარ-
მოდგენას. ითამაშებინ:

„ოւշագուռնել”

მე-2 და მე-3 მოქმედებსა. მონა-
წილეობას მიიღებენ: ქ.ქ. საფ.-აბა-
შიძისა, მძინაროვისა და ბ.ბ. აბა-
შიძე, გუნია, ალექ.-მესხიევი, მო-
ხევი, საბული, მძინაროვი, ცაგა-
რელი და სხვანი.

წარმოდგენის წინად მმართველობის წევრი ბ-ნი ავალიშვილი გოგოლის სურათის წინ წაიკითხავს „გოგოლის თხზულების მინშვნელობაზე“ და ო. აკაკი წერეთელი წაიკითხავს თავის საკუთარს ლექსს გოგოლის სახსოვრად.

ილების ფასი ჩვეულებრივა.
დასაწყისი $8\frac{1}{2}$ საათზე.

ପାତା ୫

იუო დრო, როცა ნავთის ხმა-
რება საწვავად მარტო შეძლე-
ბულს ხალხს შეძლო. მას შემ-
დეგ, რაც ბაქოში ასეთი აუარებე-
ლი ნავთი აღმოჩნდა, ეს სანათი
დიდად გავრცელდა ჩვენს ქვეყანა-
ში და საყოველთაო საჭიროებად
გარდაიქცა. ხალხი ეხდა ნავთის
სხვა უოველ გვარ სანათს ამჯობი-
ნებს. დიდი ხანი არ გაივლის, რომ
ნავთი სრულიად განსხვევნის ქონ-
სა და ზეთსა, რომელიც უწინ
დიდს ჰატივში იუო. ეს გარემოე-
ბა სასიმოვნო ამბავად უნდა ჩაი-
თვალოს. ხალხისთვის სულ ერთი
არ არის, რას ხმარობს თავის სახ-
ლების გასანათებლად. ნავთი, რო-
გორც საუკეთესო სანათი ნივ-
თიერება წარმატება ხალხის ეკო-
ნომიკურ ცხოვრებაში. მეტადრე
ჩვენში, სადაც ნავთი ასე იათია,
საგრძნობელ შეღავათს მისცემს
ხალხსა. და რაც უფრო კიდევ მე-
ტად გაიაფდება ნავთი, მით უფრო
უკეთესი იქნება. ვისაც კი ხალხის
ეკონომიკური წარმატება აფიქრებს,
რასაც ვირცელია, თანაუგრძნობს ამ
მოვლენას. ნავთის მწარმოებელნი
კი სულ სრვასა ფიქრობენ. ამათ

მხოლოდ თავიანთი ჯიბე აწუხება
მხოლოდ თავიანთ კერძო ინტ-
რესეპტი გაუზღიათ კერპებდ და უ-
ველ საზოგადო, საქვეყნო ინტ-
რესეპტი მსვერცლადა სწირავენ მა-
ნავთის მწარმოებელნი და მეტად
რე დიდნი მწარმოებელნი სწ-
რედ გაუმაძღარ სვავებად გარდ
ჰქნენ. რაც უფრო მეტ სიმდიდ
რეს იძენენ, მით უფრო მეტა
ეხსნებათ შეძენის მაღა. ეხლანდ
ლი ნავთის შემოსავალი ველა
აკმაყოფილებთ. რა მოუხერხო
საქმეს, რომ შემოსავალი გააძე-
რონ? ცხადია, რაიმე ახალი წუ-
რო უნდა აღმოაჩინონ. ითვიქრე-
ა აღლეს-დაიღეს, ასწონეს-დასწონე-
და ბოლოცს ასე გადასწუყიშის:

ဒါနာများ၊ ရေမ ဆိုင်၊ ჩွေးခြားသွေး စာကြော်
မြို့ဝယ်များ၊ စာကြော်ပျော်ရွေ့လွှဲ ပုံသဏ္ဌာ
လွှေလွှေပျော်။ တော်မတော်ပာ အက မြေ
ကြော်ခြော်ပာ၊ ပြော ပြောလိုပါလေ လွှေ
လွှေပျော်ပါတော် လာ ပုံသဏ္ဌာ ပြောမြော်
ပြောလိုပါလေ မြော်ပြောလိုပါတော်။ ဗုံးလွှေ ဂ
မြော်ပြောလိုပါတော်၊ ရေမ ပုံသဏ္ဌာ-မြို့ဝယ်
လွှေလွှေနှင့် ပုံသဏ္ဌာနှင့် ပြောလိုပါတော် ပုံသဏ္ဌာ
ပြောလိုပါတော် ပုံသဏ္ဌာနှင့် ပြောလိုပါတော် ပုံသဏ္ဌာ

၁၂၁။ ၆၂၂၈ ၁၇ ၁၉၀၀
နာဒေသ တျေ ပါရိ ၁၇ လှေ့လွှဲ၊ ၂၅ ဧက
၁၃၁၄၁၀ တျေ မြေပြီ ၁၃၁၇၁၂ ၁၇ ဧက၏
၁၇၁၇၁၀၊ တာဂေး ၂၀ ပါဝါလာမ တျေ မြေ၏
၁၃၁၇၁၂ ၁၇ ဂုဏ်ပြုခြေး ၁၃၁၇၁၀ မြို့၏
မြောက်တွင် ၁၃၁၇၁၂ ၁၇ ပြု၏
မြောက်မီ၏ မြောက်၏၊ မြောက်၏ ၁၃၁၇၁၂
၁၇ ၁၃၁၇၁၂ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀
၁၇ ၁၃၁၇၁၀ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀ ၁၇ ၁၃၁၇၁၀

ჩვენდა საბედნიეროდ , ნავთი
მწარმოებელთა ხრიკებმა თავი ვე
გაიტანა, მათმა მანქანამ ვერ გასტე
რა. მათ წინააღმდეგ გამოვიდ
ორი კაცი და საქეუნოდ გამოაპა
კარავა ნავთის-მწარმოებელთა ცბ
ერი და ოდემალი განზრახვა. მ
რე ისეთი კაცები გამოვიდნენ ამა
მოწინააღმდეგები, რომელთაც ვ
რავინ შესწამებს, რომ ნავთის სა
მე მათ ჟელაზე უკეთ არ იცოდ
ნენ. ერთი მათგანი არის გამოჩე
ნილი მეცნიერი და პროფესიონ
მენეჯელევი, მეორე—ნავთის სა
მის კარგი მცოდნე ბ-ნი პოლე
ტიკა. ორივენი სრულიად წინ
აღმდევნი არიან, რომ შინ სახმ
რებელ ნავთს ბაჟი დაედოს. ა სხვ
თა შორის პროფესიონის მენდ
ლევს რა უთქვამს ერთს საზოგ
დო ყრილობაზე: „ვაჭრობა, აღე
მიცემობა მხოლოდ მაშინ წარმო

აღგენს ქვეყნისათვის სიკეთე
როდესაც სრულიად თავისუფ-
ლია საქმის სხვა-და-სხვა ხელი-
შემშლელ გარემოებათგან. ერთ-
ამ გვარი გარემოება ბაჟია. ხელ-

შეუხებდლად ჩვენში ეხდა მხოლო
ნავთის-წარმოება-ლა, და უნდა უ
ველი ღონისძიება ვინმართ, რ
ეს საქმე შემდეგშიც ასე ხელშე
ხებდლი დარჩესთ. რაც შეეხ
საკუთრად ნავთის ბაქა, რო
ლიც ასე ძალიან სწადიანთ ბაქ
ბობოლა ნავთის მწარმოებელთა
მე ამ საქმეში ავისა და უპატიო
ნო განზრახვის მეტს ვერასა ვ
დავო. მაგრამ, ვინ არ იცისო, რ
ამ უკნასვნელს დროს ჩვენის მრ
წველობის მოთავენი დიდრონ
ქმის მწარმოებელი სრული
გაყალბდნენ, სინიღის გადაუდ
ნენ და, თუ ხაზინას ერთის კაპ
კის სარგებლობა შესძინეს, თავიან
თვის უთევდ კლილობენ ერ

ବ୍ୟାକ ପରିଚୟ ଦେଖନ୍ତିରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମହାଶ୍ରମରେ ଏହାର ପରିଚୟ ଦେଖନ୍ତିରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମହାଶ୍ରମରେ ଏହାର ପରିଚୟ ଦେଖନ୍ତିରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ

ქიმიკოსის ლიბინის სიტყვებს, ა
მელიც ამ ორმოცის წლის წი
ოუ წარმოთქმული: „მოგა და
როდესაც ქიმია ისეთს წარმატ
ში შევაო, რომ, კაციაბრი
ვაშლის ხეზე კი აღარ მოჰკრებ
არამედ, ქიმიის შემწეობით, პირ-
პირ სადილის დროს მოამზად
და შეექცეაო».

ომი ასცდა ქვეუანას. ეპრო-
დიპლომატიამ, ჭრეისინეს წყალ-
ბით, თავს გადაივლო ამ ხა-
განსაცდელი. ვისაც ჯერ-ჯერ
ბით, რაიმე მიზეზისა გამო,
ეცდლა, რომ თავისი უურადღ
ბალგანებისათვის ეთხოვებინა,
ხარულია ამ ამბით, ვისაც ის-
ეშინოდა, რომ ომი გაჰქირვე-
ჩამაგდებსო, იმასაც გაუხარდა
თავისუფლად ამოისუნთქა, რაკი-
ბერძნეომა გამოაცხადა, თოუ-
რადს ავიყრიო; ხოლო ვინც
სალოდნელის ომის წინადაც
ვიწროებული იყო და შეხუთუ-
ვინც ომისაგან, საერთო არ-
ლობისაგან მოელოდა ან ხს-
ან ცოტა ოდენს შეღავათსა, ი
იქნება სწუხდეს.

ინგლისი, ჯერ თავის შინ
საქმეებს ვერ ასვლია. მუშათა არ
ლობა და ანდრევა, რომელ
ამას წინად მოხდა, ფრიად და
ფიქრებელია მისთვის და და
ზრუნვას მოითხოვს; ირლანდ
და საკუთარის ინგლისის ურთი
თობის საქმე ისე გამწვავებულ
რომ აუცილებლად უნდა ე
ფლოს რამე ამ ტკივილს ძვე

სას. ამ პირობებათ შორის, რომ
გარეშე საქმისათვის მოიცვლ
ინგლისი? მერე ისეთის გარ
საქმისათვის, როგორიც იქმნება
საბერძნეთისა და ოსმალეთის
სალოდნელი იმი. ინგლისს
ნოდა საბერძნეთისა და ოსმალ
თის ომისა, რადგან ამ იმის
მო შეიძლებოდა აღმოსავლეუ
საქმე წარმომდგარიყო ევრო
წინაშე სრულის თავის სირთულ
და სიძნელითა. აღმოსავლეთის
ქმის გადაწყვეტა-კი ინგლისისთ
სასურველი არ იყო გლაფტტო
მთავარ-მინისტრობის დროს, მ
ვარ-მინისტრი დაზი წინააღმდე
ოსმალეთისა, ბისმარკისა და სამუ
ავტორის სიხარბე და მტრაცები
ბაო, ამბობენ ინგლისელები. გლ
სტონი თავაზას ადარ გაუწევს
მალეთსაო და ამის გამო შეიძი
ბა ოსმალეთის მევობრობა დ
კარგოთ და შევი ზღვა სრულ
დაიკეტოს ინგლისისათვისაო. ა
თვის ინგლისში გაცემი შეუჩი
გარეშე საქმეთა მინისტრს, გრ
რობბერის და დავალეს, ყო
ლი დონის ძიება იხმაროს გ
ჭმაო და ომი კი ააცილოს ეს

დღი, შინაურულად აღგვითქვი და
ხელ-წერილი მოგვეციო, რომ ევ-
როპას დაათანხმებ და ამა და ამ
ვადაზედ ჩვენს სახელმწიფოს
ახალის მიწა-წუალს შეჰქმატებო. თუ
ამის პირობას არ მოგვცემთ, ომს
გამოვაცხადებთ და სულ ერმანერთს
შეგაჯახებოთ და ქვეუანას ავრევ-
თო. ძალიან კარგი გასამართლე-
ბელი საბუთი გექმნებოდათ, თუ
ასე მოიქცევიდითთ. აი ეს საბუ-
თიცაო: რუმელის არეულობა
თავის დროზე არ დასთრგუნა
პორტიათ; სერბიისა და ბოლგა-
რის ომი არ შეაუნაო, თუმცა
პორტიას შეეძლო ესა, რადგან
ჰულობდა რუმელისა და მზარვე-
ლი იყო ბოლგარისაო. რადგა-
ნაც პორტია ესე მოიქცა, ჩვენ იძუ-
ლებულნი შევიქენით ჯარი შეგვე-
კრიფა, შეგვეთოვთ - იარაღებინა,
ხარჯი გაგვეწია, ვალია და ვახჩი
ჩავცვინულიყავით. ამიტომ თქვენ
შეგვეძლოთ გეთქვათ, სახერძნებოს
ნება აქვს მოითხოვოს, რომ ევრო-
პა გაერიოს ამ საქმეშითქო და ძა-
ლა დაატანის ისმალეთს შეცდო-
მისათვის ჯარიმა გადაიხადოს-
თქო; ხოლო რადგან ისმალეთს
ფული არა აქვს, აიღოს და მიწა-
წუალი დაუთმოს სახერძნებოსა
თქო.

ამას ადარც ლარი უნდა და
ადარც ხაზი. საბერძნეთი ისევე
მართლია, როგორც ის მერვალი,
რომელიც კიდეც სჭრის და კიდე-
ცა ჰერაკლი, მაგრამ, სამწერალოდ
ბერძნთა, ინგლისის ესლანდელი
სამინისტრო ისეთის გაცის ხელში
არ არის, რომელსაც საიდუმლო
ადგემისა და ხელ-შეკრულობის
მიცემა უუვარდეს. მაგრამ, ვინ იცის
დიპლომატის საქმე! იქნება ეს
ადგემა მიცემულიც არის და გა-
თვებულიც, და თუ ხელ-შერი-
ლით არ არის აღიარებული, ვი-
რად მაინც არის გამოთქმული.
იქნება ეს საქმე შეასრულა დადგია-
ნისმა და მერე, თუ პირველად
უარისბდა იარაღის აყრის გამო,
ან შემდეგ საფრანგეთს დაუუბებულ-
და, მხოლოდ იმიტომ-რომ ეს
საიდუმლო არ გამოაშეარავებუ-
ლიყო. თუ ასე არ იყო, თუ არას
არ დაჰპირდნენ, ისე ადგილად
რად გადადგებოდა დელიანის სამ-
სახერიდამ, როცა წინად ცხარედ
თხოულობდა ომს სამართებან,
როცა მასთან მთელი ერიც, რო-
გორც ერთი კაცი, იმისი მომხრე

მიმოსვლა ფოსტის კიბერთა
ობილისა და კავკავ შუა.
შინ-და-შინ მხედველი დამით დაუ-
დგომლად.
ტფილისძამ გადის — 4 ს. ნაშავდების
გადამაში შედის — — 5 ს. 15 წ.
გადამაში გამოდის — 4 ს. 7 წ.
ტფილისში მოდის — 5 ს. 6 წ. 6—31

დამე დგომით:

ტფილისძამ გადის 8 ს. დალით.
გადამაში შედის — 5 ს. 11; 6—43 ს. დ.
გადამაში გამოდის 9 ს. დალით.
ტფილისში შემოდის 4 ს. 44; 5—25 ს. დ.

მიმოსვლა ცეცხლის გემპისა შავს
ზღვაზე.

ნათეუმიდამ გადის: ოთხშაბათობით 4
ს. ნაშავა. მოგვე გზით, რადგან მარ-
ტო ნორისაისებს და ქეჩებში შევდის.
შემის გზით შესათობით 8 საათ. სა-
დამოზე (კუნა ნაკო-სადგურებში შევ-
დის).

კუნათათათ სადამოზი სტამბოლიდა-
მიდამ.

ნათეუმიში მადის დედენიდამ: სამშაბ-
თობით შეა-დამეს შერის გზით მოგვე-
გზით — დალით.

შესათობით სტამბოლიდამ მოდის და-
ლით.

განცხადებანი

ტურქის სამალაშო გამგობა.

საყოველოთათ აცხადებს, რომ
7 მაისს, შეადლის 12 საათზე, გამ-
გობის სადგურში დანიშნულია
საჭარო ვაჭრობა და იქვევს შევ-
ლას, ვისაც ჰესერს იჯარით აი-
ლის 1 ვერის განცოვილებაში,
„პირპიჩინი ქეჩის“ შესწორება და
მოკირშვლა. მსურველთ შეუძლი-
ანთ შეიტყონ პირობები და პრო-
ექტი გამგობაში ზოვილ დღე დღ-
ლის 9 საათიდამ შეადლის 2 საა-
თამდე. (3—3)

გ. ჩარგვისის

ქართულ წიგნის მაღაზიში ისუ-
ლება ახლად შედგენილი

ეპიტოლი ხევი

ნოტებზედ გადაღებული ან ბე-
ნაშილისაგნ.

ფასი 1 მან. და 60 კპ.
(5—2)

გ. ჩარგვისის

ქართულ წიგნის მადაზიაში
ისუადება

რესულ ქართული
ლექსიკონი

სელ-ასლად გადაჭებული ასალს ლექ-
სიკონზედ და გამოცემული და ჩამი-
ნობა

ფასი თოთო წიგნისა 3 გ. 60 კ.
(10—8)

ისეიდება მოსე ჯანაშეილის-მიერ
შედგენილი წიგნის:
საქართველოს მოკლე ისტორია
ფასი 60 კპ.
საქართველოს საელემონი ისტორია
ფასი 45 კპ.
გერებალი
ფასი 7 კაპეკი.

შემდეგს ადგილებში: ტფილის-
ში: გრიქუროვისა და ჩარგვისის

წიგნის მაღაზიებში და ავრეთ ვე
შემადგენელისას. ქუთაისში: გილა-
ძის მაღაზიაში. ოქდავში: ვ. როს-
ტომაშვილთან; სიღნაძეში: ვ. ქირია-
შვილთან; სერამში: ა. ქარსიძეს-
თან; ფორში: სუმარაძესთან.

ვინც 20 ცალს და გამოცემი-
სას დაიბარებს პირ-და-პირ გამო-
ცემლისაგან (თიფლის მიხაილ-
ულ, გ. დ. კართველის). იმას
წიგნი დაეთმობა ათ შეუძლი.

(10—1)

სამოვა უოგელ-დღე გარდა იმ დღეებისა, რომელიც
ტერმოზდევენ კვირა-უქმებს.
ვასი:

12თოვეთ	10 პ.—კ,	6 თოვეთ	6 პ.—კ.
11 >	9 > 50	5 >	5 25 "
10 >	8 " 75 >	4 >	4 " 75 "
9 >	8 > —	3 >	3 " 50 "
8 >	7 > 25 >	2 >	2 " 75 "
7 >	6 > 50 >	1 >	1 " 50 "

სამზღვარ-გარედ დაბარებული ელირება — 17 მან. მოელის
წლით. საფლაოს სასაუკელებელი «ვერა» მოელის წლით დამო-
ბით 8 მანიად. ტურილისის გარედ მცხოვრებთა უნდა დაიბარონ
გაზეთი შემდეგის აღნიშვნით:

თამას. ვ. რედაქტორი ავტორი
• ავერია.

თუ ტფილისში დაკვეთილი გაზეთი ტფილისის გარეშე აღრესზედ
უსცალა ინშე, უნდა წარმადგნოს რედაქტორი — ერთი მანათი.
მუ თოვეს განმავლობაში დაიკვეთება ინშე გაზეთი და არა მოელისში ლით,
იმას შეოლოდ შემდეგის თვეის პირველ დღიდამ გაეგზავნება.
განცხადებანი მიღებიანი გაზეთის რედაქტორიში, შავერდონის საგაზ-
ოოში, ცეტრიკალურს და გრიქუროვის წიგნების მაღაზიებში.

უასი განცხადების დაგევდისათვის:

ა) მეოთხე გვერდზედ თოთო ჯერ სტრიქონი 8 კპ., პირვე-
ზე — 16 კპ. ბ) სრული უკანასკელი გვერდი 30 მანათი, ხოლო
პირველი გვერდი — 60 მანათი. ჩატენი სტრიქონებისა გამოიანგარი-
შება იმის კვალობაზედ, რამდენს ადგილსაც დაიჭერს 25 ასო გაზ-
ოთის ცეკვისას.

ესლ-ნაწერი და საგაზიონო დანიშნული წერილები (კორუსონდენციები)
ტერაზე სასეფლაოში და უნდა გამოიგზანოს. მიღებული სელ-ნაწერი,
უნდა საგაზიონო წერილები, თუ საჭიროება მოთხოვთ, ან შემოქალებულ ან
შესწორებულ იქნება. არ დასაბუქოდ სელნაწერები. თუ ერთს თთვის გა-
ნაკვლიანაში ჰატრიკებიანი არ მოიკითხეს. მერ რედაქციას გედან მოსთხოვნა,

ახა-გვარის მაწერ-მოწერის არ დასაბუქოდ სელ-ნაწერის და წერ-
ავების შესახებ რედაქტორი არა განარებებს.
პირ-და-პირ მოლაპარაკებისათვის რედაქტორი თავისუფალ
იმწება ელირ-დღე პირველ საბათიდამ სამს საათიდამ.
რედაქტორი იმურუფა: ახალ-ბებულოვის ქუჩა, სახლი ზუბალოვისა № 9,

პილიოლი ვიკიპედია განცხადება

დაიტებდა

ეპლილა და დამანა

ვეზის ვახტანგ VI სა

გრიგორ გურიელის გამოცემა
ილია კურნიას რედაქტორი.

უასი სამი განათი.

საწყობი წიგნისა არის წერა-კითხების გამატებულებელის სახო-
გადობების სამხარავი, ბანკის ქეჩა (Банковский перекупец),
№ 23. ისყიდება ტფილისში: გრიგოროვის და ჩარკვიანის წიგნთა
მოაზიებული, ქუთაისში — მათა კილაძების წიგნთა მაღაზიაში;
ხონში — ხესტორ წერეთლის წიგნთა მაღაზიაში. ოზურგეთი —
რაელი წუწუნავასთან. ვინც ერთად ნაღდ უფლებები იყიდის თვით
საზოგადოების მწერლობის ხასიათი შეიგნოს. ეს ნაწილი გა-
მოევა მომავალ წელში.

მესამე ნაწილი, გეოგრაფია და ისტორია დასავლეთის სა-
ქართველოსა, ანუ იმერეთის გეოგრაფია შოთამაგლობა და ქართლ-
კახეთის ქარტა. ჩარგვის აგრეთვე მხატვრობა, როგორც უცელ-
ქართულის მათის განმარტებით, აგრეთვე ჩვენის მწერ-
ლობის ნიმუშებისა ძელის დროდამევი ისე, რომ მეოთხელმა უც-
ლა საუკუნეების მწერლობის ხასიათი შეიგნოს. ეს ნაწილი გა-

(20—4)

და გეოგრაფია მეორე და მესამე გეოგრაფია და ისტორია დასავლეთის სა-
ქართველოსა, ანუ იმერეთის გეოგრაფია და სამცხე-საათმაგლოსი თავის
შოთამაგლობით და ქართლ-კახეთის გეოგრაფია და სრულის ალფაბეტით გამოიცე-